

แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

The Guideline Development of Effective Component of Schools under Local Administrative Orgaaznization, Samut Sakhon Province

ธัญศญา ธรรมโสภณ, จุฑารัตน์ นรินทร์

Thansaya Thassopon, Jutharat Nirundorn

โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางปลา เทศบาลตำบลบางปลา

*ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: thansaya15@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรสาคร 2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบของประสิทธิผลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรสาคร ประชากรแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วยผู้กำหนดนโยบาย 3 คน ผู้ปฏิบัติตามนโยบาย 3 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3 คน และประชากรที่ศึกษาในระยะที่ 2 เป็นโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 15 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู โรงเรียนละ 22 คน รวมทั้งสิ้น 350 คน และกลุ่มเป้าหมายระยะที่ 3 จำนวน 13 คน เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi Structure Interview) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การบูรณาการ ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ และการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง

2. แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ดังนี้ 1) ผู้บริหารต้องได้รับการอบรมหรือได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามหลักสูตรผู้บริหารที่ได้การรับรองจากคุรุสภา ให้มีวิสัยทัศน์และมีภาวะผู้นำในการเปลี่ยนแปลงที่ทันต่อเหตุการณ์ 2) โรงเรียนต้องมีการบูรณาการโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาความรู้กับโรงเรียนอื่น 3) ผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดในการเรียนการสอนของโรงเรียน 4) โรงเรียนต้องมีการจัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) To study the effectiveness components of schools under local administrative organization Samut Sakhon province .2)To study the guideline to develop the effectiveness components of schools under local administrative organization Samut Sakhon province . The population were 15 schools under local administrative organization Samut Sakhon province and divided into 3 phase were interviewees consisted of 3 policy makers, 3 people follow the policy and 3 stakeholders ,The population used in phase 2 was a schools under local administrative organization Samut Sakhon province .And the target in phase 3 including 13 special education administrators by purposive sampling .The respondents were school administrators, deputy and teachers were 22 people total. The research instruments were consisted of the semi structure interview, questionnaire and focus group. The statistical analysis were frequency, percent, standard deviation, Exploratory element analysis and content analysis.

The findings research as:

1. The effectiveness components of schools under municipal in Samut Sakhon province 4 components: executive leadership, integration, factors supporting learning and developmental change.
2. The guideline to develop the effectiveness components of schools under under administrative organization Samut Sakhon province were 1.administrators must have leadership in making timely changes .This is a training course or development that is approved by the teachers council of Thailand. 2 School need to be integrated by create a network for developing knowledge with other schools. 3. Administrators must encourage the use of local wisdom in the teaching and learning of schools.3.Schools need to have environment conducive to learning. 4. Schools need to be environmentally for learning.

Keywords: School Effectiveness components/ guideline to develop

บทนำ

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทุก ๆ ด้าน ศิริรัตน์ ทองมีศรี (2559 หน้า 84) ได้กล่าวว่า หัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้นั้น ทรัพยากรทางการบริหารที่สำคัญที่สุดคือ “คน” ปัจจุบันจึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างทันทั่วทั้งที่ และมีการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ๆ ไปสู่เป้าหมายอย่างยั่งยืนให้ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเรื่อง สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ว่าบุคคลย่อมมี สิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม แล้วกำหนดเป็นแผนการศึกษาชาติ ให้สถานศึกษา บริหารจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นไปตามนโยบายที่รัฐกำหนด และให้เป็นไปตาม ความต้องการของท้องถิ่น แต่ผลลัพธ์ที่ได้คือ ผลของการประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ไม่ว่าจะ เป็น ผลการสอบ NT หรือผลประเมิน O-NET ผลที่ได้ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน กำหนด (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2558: 9-17) สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกโดย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (สมศ.) รอบสาม (พ.ศ.2554-2558) นั้นจะพบว่า มีระดับคุณภาพการศึกษาค่อนข้างต่ำ

ในภาพรวมทั้งประเทศ แต่ละโรงเรียนมีคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาที่แตกต่างกัน

โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ประกอบด้วย เทศบาล อบจ และอบต.ที่มีการ จัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่นเดียวกันก็ประสบปัญหาต่างๆ ที่คล้ายคลึงกัน เช่น ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านการบริหารจัดการ กับปัจจัยด้านบริบทภายในโรงเรียน เป็นอีก ปัจจัยหนึ่งที่เป็นปัญหาต่อการพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ตลอดจนคุณภาพของนักเรียนโรงเรียนในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ยังไม่สูงมาก

ดังนั้นผู้วิจัย จึงต้องการศึกษาถึงองค์ ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนและแนวทางพัฒนา องค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อให้ เป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดในเรื่อง คุณภาพทางการเรียนของนักเรียนที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ให้มีความชัดเจนและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และใช้สำหรับพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงขึ้นอย่าง ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

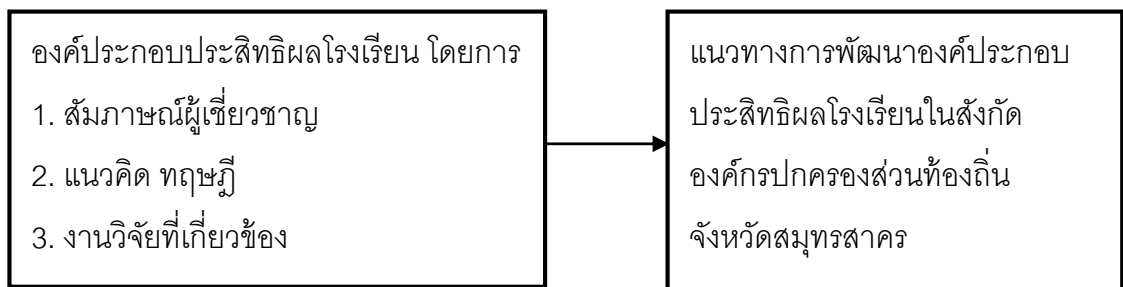
ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร
2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบ ประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบประสิทธิผล พบว่า ประสิทธิภาพโรงเรียน (Robbins, 1996: 77; Hoy; Furguson, 1985:131; รังสรรค์ อ้วนวิจิตร, 2554: 210-212; ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง, 2557: ง) และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา ประกอบด้วย

1)ผู้กำหนดนโยบาย 2)ผู้ปฏิบัติตามนโยบาย และ 3) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่วนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อหาแนวทางการพัฒนา โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 13 คน เพื่อสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย แสดงได้ดังภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) โดยมีการวิจัยเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการศึกษา 3 กลุ่มคือ 1)ผู้กำหนดนโยบาย ระดับกองการศึกษา 2) ผู้ปฏิบัติตามนโยบาย และ 3)ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยเกี่ยวข้องกับประสิทธิผลโรงเรียน มาสังเคราะห์หาประสิทธิผลโรงเรียน ขั้นตอน 2 นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบและสร้างองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสาคร โดยผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Exploratory Factor Analysis) ด้วยวิธีสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis) นำผลที่ได้ไป

เลือกองค์ประกอบที่เข้าตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เป็นองค์ประกอบประสิทธิผล ขั้นตอน 3 นำองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาครที่ได้ไปหาแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) กรอบองค์ประกอบและตัวแปร ประชากร ประกอบด้วย ผู้กำหนดนโยบายระดับกองการศึกษา 3 คน ผู้ปฏิบัติคือผู้บริหารสถานศึกษาระดับชำนาญการพิเศษ 3 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นกรรมการสถานศึกษาที่จบการศึกษาขั้นต่ำปริญญาตรี 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน เป็นการ

เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบ เป็นโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร คือ โรงเรียนสังกัดเทศบาล 13 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2 โรงเรียน รวมทั้งหมดจำนวน 15 โรงเรียน โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน จำนวน 25 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 2 คน และครู 22 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 350 คน และ 3) การศึกษาแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 13 คน เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง (Semi Structured Interview) ใช้สัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ประกอบด้วย ผู้กำหนดนโยบายระดับกองการศึกษา 3 คน ผู้ปฏิบัติตามนโยบาย 3 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3 คน ส่วนแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสอบถามกับกลุ่มประชากรจำนวน 15 โรงเรียนซึ่งผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 2 คน และครูหัวหน้างานอีก 22 คน และแบบบันทึกใช้สำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสาคร

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนและนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ พิจารณาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับ จุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC)

4. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำไปทดลองใช้กับโรงเรียนที่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 2 โรงเรียน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

5. วิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ด้วยวิธีการสกัดปัจจัยแบบองค์ประกอบหลัก "PCA" (Principal Component Analysis โดยวิธีวารีแมกซ์ (Varimax Rotation) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญซึ่งถือเกณฑ์การเลือกตัวแปรเข้าที่ อยู่ในองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่ง โดยพิจารณาจากค่าความแปรปรวน (Eigenvalue) มากกว่า 1 และถือค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของแต่ละตัวแปรขององค์ประกอบนั้นมีค่า 0.5 ขึ้นไปที่บรรยายด้วยตัวแปร 6 ตัวขึ้นไปตามวิธีของ Kaiser

4. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เป็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยจัดกลุ่มเนื้อหาที่มีลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกันแล้วเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของการบรรยาย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor Analysis) เป็นการนำข้อมูลจากตัวแปรทั้งหมด 79 ตัวแปร มาวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก

(Exploratory Factor Analysis) โดยพิจารณาจากค่า KMO and Bartlett's Test โดยค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy (MSA) อยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 และสถิติทดสอบตัวที่ 2 คือ Bartlett's Test of Sphericity) ใช้ทดสอบตัวแปรต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ดังภาพ

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.836
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	77985.247
	df	15051
	Sig.	.000

ผู้วิจัยเลือกองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ที่บรรยายด้วย 6 ตัวแปร ขึ้นไป และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า.50 ได้ 4 องค์ประกอบ 32 ตัวแปร

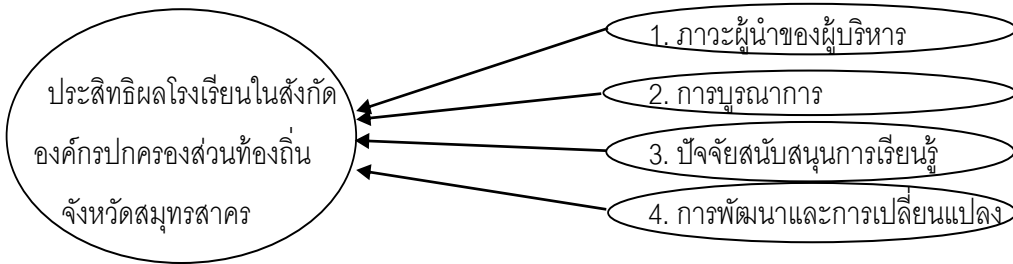
องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มี 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง 0.612-0.726 มีค่าความแปรปรวนขององค์ประกอบ (eigenvalues) เท่ากับ 8.175 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance) เท่ากับ 10.412

องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการ มี 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง 0.642-0.726 มีค่าความแปรปรวนขององค์ประกอบ

(eigenvalues) เท่ากับ 8.175 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance) เท่ากับ 6.201

องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ มี 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง 0.642-0.713 มีค่าความแปรปรวนขององค์ประกอบ (eigenvalues) เท่ากับ 7.175 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance) เท่ากับ 8.365

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาและเปลี่ยนแปลง มี 11 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ระหว่าง 0.642-0.701 มีค่าความแปรปรวนขององค์ประกอบ (eigenvalues) เท่ากับ 7.675 และค่าร้อยละของความแปรปรวน (Percent of Variance) เท่ากับ 8.913

ภาพที่ 2 องค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาคร โดยวิธีการการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จากผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 13 คน ได้ผลการสังเคราะห์จำแนกแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

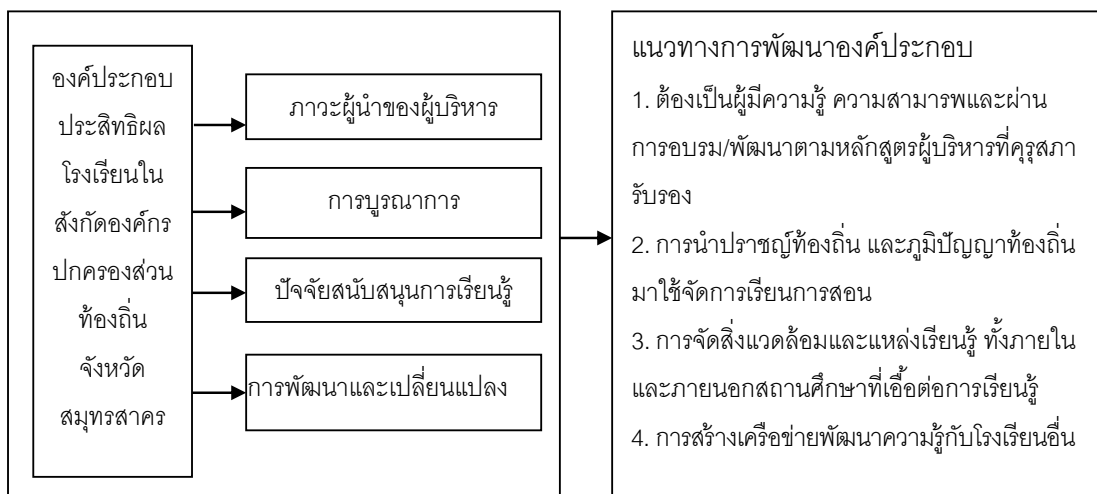
องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร ผ่านการอบรม/พัฒนาหลักสูตรผู้บริหารที่คุรุสภารับรอง มีความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง

ทุกๆด้านทันต่อเหตุการณ์ มีวิสัยทัศน์ใช้กระบวนการเทคนิควิธีที่หลากหลาย และเทคโนโลยีที่ทันสมัย บริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผลต่อโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการ โรงเรียนต้องมีการสร้างเครือข่ายพัฒนาความรู้กับโรงเรียนอื่น

องค์ประกอบที่ 3 การสนับสนุนด้านปัจจัย การเรียนการสอน โรงเรียนต้องมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาและเปลี่ยนแปลง โดยการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดในการเรียนการสอน

ภาพที่ 3 แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนา ประสิทธิภาพโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยสามารถนำมา อภิปรายได้ดังนี้

1. องค์ประกอบประสิทธิภาพโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด สมุทรสาคร มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ ของผู้บริหาร 2) การพัฒนาและเปลี่ยนแปลง 3) ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ และ 4) การบูรณาการ แสดงให้เห็นว่าการบริหารจัดการของโรงเรียน ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด สมุทรสาครจะเกิดประสิทธิภาพโรงเรียนได้ดีต้อง คำนึงถึง 4 องค์ประกอบ จึงจะเป็นที่ยอมรับจาก ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง ถึงการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และได้รับความ ร่วมมืออย่างหลากหลายให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เทคโนโลยี รวมถึงทุนทรัพย์ตลอดจน การเสนอแนะคิดนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามา บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนได้อย่าง สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาและนโยบาย ของรัฐ สอดคล้องกับพินลพวรรณ ดุชียามิ (2558) ได้กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษาว่าต้องเป็นผู้ที่ มีศักยภาพ มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีความรู้ความเข้าใจแนวทางการบริหารจัดการเป็น อย่างดี เพราะผู้บริหารเป็นผู้นำที่สำคัญที่สุดใน การขับเคลื่อนสถานศึกษาเข้าสู่กระแสโลกที่เปลี่ยนแปลง ในปัจจุบันและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนา ประเทศ สอดคล้องกับ Warren, S. R., Kelsen, V. E. (2013) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการฝึกความเป็นผู้นำกับ การสร้างขีดความสามารถของผู้บริหารในโรงเรียน ที่มีประสิทธิภาพพบว่า พฤติกรรมการเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารทำให้ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

2. แนวทางพัฒนาองค์ประกอบประสิทธิภาพ โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด สมุทรสาคร โดยผู้อำนวยการสถานศึกษา 13 คน สรุปแยกแต่ละองค์ประกอบได้ ดังนี้

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผู้บริหาร ต้องผ่านการอบรมได้รับความรู้ด้านการบริหาร มีทดลองฝึกปฏิบัติจริงและผ่านการพัฒนามาก่อน แต่งตั้งตามหลักสูตรของผู้บริหารที่ได้รับการรับรอง จากคุรุสภาเสียก่อน ให้มีความเป็นผู้นำในการ เปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์มองการไกลใช้กระบวนการ ที่หลากหลาย และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในการ บริหารจัดการแบบเชิงรุก เน้นผลงานหรือผลสำเร็จ ตามเป้าหมายและคุณภาพ ด้วยบทบาทของการ นิเทศเข้าไปกำกับ ติดตาม การทำงานอย่างใกล้ชิด และชัดเจนเหมาะสมกับบริบทและสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ วิไล พินิจพงศ์ (2515) การศึกษาเรียนรู้ ในการเป็นผู้นำมืออาชีพซึ่งจะต้องมีภาวะผู้นำที่จะ เป็นผู้นำที่ดีได้ สอดคล้องกับ กัลยารัตน์ เมืองสง (2550) ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยว่า การสัมมนา ประชุมทางวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมความคิด การศึกษาดูงาน การฝึกงาน การเรียนรู้ การสนทนากลุ่ม เป็นส่วนหนึ่งของการ พัฒนาผู้บริหารให้มีความเป็นผู้นำได้ทุกยุค ทุกสมัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและ ประสิทธิภาพโรงเรียนที่สูงขึ้น

2) การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา ต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาใช้จัดในการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็น เพราะความแตกต่างของแต่ละท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ การพัฒนา ย่อมต้องคำนึงความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจน ศึกษาริบทของท้องถิ่นด้วยว่า มีปัจจัยใดบ้างที่ สนับสนุนการพัฒนาบ้างแล้วนำมาประยุกต์

ใช้พัฒนาได้อย่างลงตัว และสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับ Hamlin (1991) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดการพัฒนาด้านนั้นขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ในทางปฏิบัติไม่มีรูปแบบใดที่ดีที่สุดเหมาะสมที่สุดขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น จึงต้องคิดพัฒนารูปแบบใหม่ๆขึ้นมาใช้ เพื่อนำไปสู่การมีประสิทธิผลของโรงเรียน

3) การสนับสนุนด้านปัจจัยการเรียนการสอน โรงเรียนมีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ที่ร่มรื่นน่าเรียน อันจะนำมาซึ่งความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่ต้องกำหนดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของสังคม เพราะตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียนสภาพแวดล้อมในโรงเรียนย่อมมีผลกระทบต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของผู้เรียน รวมถึงผู้สอนด้วยเช่นกันดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงต้องมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และแก้ปัญหาเป็น สอดคล้องกับ Pao-Nan Chou (2012) พบว่า การสื่อสารบนออนไลน์เป็นปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนของนักเรียนและส่งผลถึงความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน

4) การบูรณาการ ต้องมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษากับโรงเรียนอื่น จึงจะทำให้เกิดประสิทธิผลต่อโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ศักยภาพและความสามารถในการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่าง ๆ กันทั้งในด้านการบริหารและบริบทของโรงเรียน จึงต้องมีความสัมพันธ์กันแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน นำมาบูรณาการให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนเพื่อประสิทธิผล

โรงเรียน สอดคล้องกับ นิตยา มั่นชำนานู (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ พบว่า ด้านการบูรณาการเป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์ประกอบหนึ่งจาก 4 องค์ประกอบของประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้เสนอแนวทาง การเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนประกอบไปด้วยการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอกได้แก่ สภาพสังคมและวัฒนธรรม เทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมืองและกฎหมาย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ ปัจจัยด้านโครงสร้าง และนโยบาย ผลผลิต และบริการ บุคลากร ประสิทธิผลโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ได้ค้นพบนวัตกรรมทางการบริหารจัดการสถานศึกษาที่นำไปสู่ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิผลโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสาคร ได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หน่วยงานต้นสังกัด ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นส่วนประกอบในการกำหนดเป็นนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาให้มีแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาที่ชัดเจนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิผลที่สูงขึ้น สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของท้องถิ่น

2. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาที่เป็นระบบอย่างมีกระบวนการที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิผลโรงเรียนที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

แม้ว่าผลการวิจัยครั้งนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียน ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะ

โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลและอบจ.) และเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ในจังหวัดสมุทรสาครเท่านั้น แต่ถ้าเป็นสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่สมุทรสาคร ที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่เช่นกัน จะมีองค์ประกอบและแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนอย่างไร เป็นประเด็นที่น่าสนใจที่จะทำการศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

กัลยรัตน์ เมืองสง. (2550). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ดุสิตุฎบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักงาน. (2557). **“มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน,” การศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: กรมศาสนา.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. (2556). **การประเมินมาตรฐานโรงเรียนปี 2554-2558..** กรุงเทพมหานคร: สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐาน.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับ มัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย : โรงพิมพ์โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง. (2557). **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคกลางของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยคริสเตียน.

นิตยา มั่นชำนานู. (2555). **“รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”** วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ปีที่ 6 ฉบับที่ 2

- (เมษายน- กันยายน): 33-35.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์. (2548). **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แบนเนจเม้นท์.
- พิมพ์พรรณ ดุขิยามี่. (2558). "การบริหารโรงเรียนเอกชนที่เหมาะสมสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน". **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย** ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 123.
- รังสรรค์ อ้วนวิจิตร. (2554). "รูปแบบความสัมพันธ์เชิงประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก". **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย** ปีที่ 3 ฉบับที่ 1, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 210-221.
- วิไล พินิจพงศ์. (2015). "ภาวะผู้นำทางการศึกษา" **Thirasakchodcham Education Blog** (4 /11/ 2015). <https://thirasakchodcham.wordpress.com/2015/11/04/ภาวะผู้นำทางการศึกษา/>
- ศิริรัตน์ ทองมีศรี. (2559). "ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนกรุงเทพมหานคร". **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี** ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม -ธันวาคม): 85.
- Bass, B.M. (1985). **Leadership and performance beyond expectations**. New York: Free Press.
- Cronbach, L. J. (1958). Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests. **Psychometrika**, 16(3): 297-334.
- Epstein, J.L. (1995). "School / Family / Communication Partnerships: Caring for the Children We Share". **Phi Delta Kappan**, 92(3): 81-96.
- Kulubacak, Gulsun, (2000). Online Learning: A Study of Students' Attitudes Towards web-based Instruction (WBI). (Online). Available: <http://www.lib,umi,com/dissertations/fullcit/9973125>. Retrieved February 26,2004.
- Hamlin, Alan. (1991). "Economical Constitutions," **Political Studies** 44 (3): 605-619.
- Hoy,W.K.; & Furguson. (1985). A Theoretical Framework and Exploration of Organizational Effectiveness in Schools. **Educational Administration Quarterly**. 21: 117-134.
- Jackson, S. and Remer, C. (2014). **Building Leadership in Schools**. RE: VISION No. 04, Part 5. (2014-Jan Pages: 12). [Online]. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?q=Vision+work+affects+school+performance.&on&id=ED559391>.
- Niqab, M.et al. (2014). **Instructional Leadership Potential Among School Principals in Pakistan**. [Online]. Retrieved from <https://www.questia.com/library/journal/1P3-3358588111/instructional-leadership-potential-among-school-principals>.
- Pao-Nan Chou, (2012). **The Relationship Between Engineering Students' Self-Directed Learning Abilities And Online Learning Performances: A Pilot Study**. (v5 p33-38 2012). [Online].Retrieved from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1073131>.

Robbins, SP.; & Coulter, M. (1996). **Management.**

5th edl. New Jersey: Pearson Prentice.

Senge, Peter M. (1990). **The Fifth Discipline:**

The Art and Practice of the Learning

Organization. New York: Doubleday.

Steer, M. R. (1991). **Introduction to Organization**

Behavior. New York: Harper Collin

Publishers Inc.

Warren, S.R., & Kelsen,V. E. (2013). **Leadership**

Coaching: Building the Capacity of

Urban Principals in Underperforming

Schools. (v9 p18-31 2013). [Online]

Retrieved from [https://eric.ed.gov/?q=](https://eric.ed.gov/?q=Leadership+of+the+management+effect+of+school+effectiveness&ft=on&id=EJ1027013)

[Leadership+of+the+management+ef](https://eric.ed.gov/?q=Leadership+of+the+management+effect+of+school+effectiveness&ft=on&id=EJ1027013)

[fect+of+school+effectiveness&](https://eric.ed.gov/?q=Leadership+of+the+management+effect+of+school+effectiveness&ft=on&id=EJ1027013)

[ft=on&id=EJ1027013.](https://eric.ed.gov/?q=Leadership+of+the+management+effect+of+school+effectiveness&ft=on&id=EJ1027013)